

LIJST VAN VRAGEN

De vaste commissie voor Defensie heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Defensie over de achttiende voortgangsrapportage van het project Verwerving F-35 (Kamerstuk 26 488, nr. 435).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Ten Broeke

De griffier van de commissie,
De Lange

- Nr. Vraag**
- 1 Hoe oordeelt u over de voorgenomen verkoop door de Amerikaanse regering van F-35 aan de Verenigde Arabische Emiraten, toestellen waarin ook onderdelen van Nederlandse makelij zijn verwerkt, in het licht van het Nederlandse beleid om geen wapens te verkopen aan de partijen die zich schuldig maken aan de strijd in Jemen? Hoe verhoudt zich dat tot vriendschappelijke betrekkingen die Nederland met andere landen, Israël bijvoorbeeld, in het Midden-Oosten heeft¹?
 - 2 In hoeverre kan de regering invloed uitoefenen op export van de F-35 naar derde landen? Kunt u dat toelichten?
 - 3 In hoeverre kan de regering de export van onderdelen weigeren, indien gereede aanwijzingen bestaan dat afnemende landen de F-35 inzetten voor taken die niet stroken met het Nederlandse- dan wel EU-wapenexportbeleid?
 - 4 In hoeverre zijn de bevindingen van de Deense rekenkamer ook voor Nederland relevant, nu deze Rekenkamer heeft geconstateerd dat het Deense parlement niet de juiste gegevens heeft ontvangen over vluchten en kosten van de F-35? Kunt u dat toelichten²?
 - 5 Worden de voorstellen om de voorspelbaarheid en schokbestendigheid van de Defensiematerieelbegroting te vergroten, zoals beschreven in het regeerakkoord, ook van toepassing op de Verwerving F-35? Kunt u dit toelichten?
 - 6 Om welke redenen kunt u nu nog niet besluiten over de aanschaf van de zes extra toestellen in de block buy?
 - 7 Kunt u specifiek aangeven wanneer de beslissing zal worden genomen aangaande de aanschaf van de zes extra toestellen in de block buy?
 - 8 Is er op dit moment genoeg investeringsbudget voor de voorziene aanschaf van 37 F35 toestellen? Van welke dollarkoers gaat u uit bij uw beantwoording?
 - 9 Wat zijn naar uw oordeel de gevolgen voor het gehele F-35 programma en wat zijn de specifieke gevolgen voor de Nederlandse aankoop van F-35's van de oplopende onderhoudskosten van de Amerikaanse F-35?
Is het waar dat deze oplopende kosten thans zijn geraamd op meer dan een biljoen Amerikaanse dollars (1 trillion)? Is het tevens waar dat, ondanks deze oplopende kosten, de onderhoudsdoelstelling niet wordt gehaald³?
 - 10 Is Nederland ook getroffen door het tekort aan reserve-onderdelen, zoals de Amerikaanse Rekenkamer constateerde bij het F-35 programma, een tekort waardoor 22 procent van de F-35's niet kon vliegen⁴?
 - 11 Verwacht u dat Nederland hinder zal ondervinden van het feit dat de reparatiecapaciteit bij het Amerikaanse F-35 programma zes jaar achterloopt op het geplande schema en de gemiddelde reparatietijden van onderdelen inmiddels zijn opgelopen tot 172 dagen, wat meer is dan een verdubbeling van de doelstelling? Zo ja, tot hoelang zal de vertraging oplopen? Zo nee, waarom niet⁵?
 - 12 Wat zijn voor de Nederlandse regering de risico's van het blijvende eigendom en de controle daarover door Lockheed Martin van het ALIS-systeem, zonder welk systeem de F-35 niet kan functioneren? Deelt u de opvatting dat Lockheed Martin een onvoorspelbare partner is? Indien dat niet het geval is, kunt u dat toelichten⁶?
 - 13 In hoeverre kan de regering invloed uitoefenen op gebruik van de F-35 door partnerlanden als Israël en Turkije? Kunt u dat toelichten?

- Nr. Vraag**
- 14 Heeft de delegatie van de Defensie Materieel Organisatie (DMO), die onder leiding van de heer De Waard in oktober 2017 Fort Worth bezocht, gesproken over oplossingen voor hierboven genoemde achterstanden? Zo ja, welke oplossingen worden voorzien? Binnen welke termijn wordt de achterstand ingelopen⁷?
- 15 Is er inmiddels een termijndollarcontract gesloten over toestellen uit de productieserie 11? Zo ja, van welke dollarkoers is hierbij uitgegaan? Zo nee, wanneer wordt dit termijndollarcontract gesloten?

¹ Zie: <https://www.defensenews.com/digital-show-dailies/dubai-air-show/2017/11/04/trump-could-let-the-uae-buy-f-35-jets/> en <https://www.f35.com/global>

² Zie: <http://www.rigsrevisionen.dk/media/2104677/sr0217.pdf> en <http://jyllands-posten.dk/politik/ECE9995212/danmarks-nye-kampfly-til-milliarder-kan-ikke-loese-opgaverne/>

³ Zie: <https://www.gao.gov/assets/690/687982.pdf>

⁴ Zie: <https://www.gao.gov/assets/690/687982.pdf>

⁵ Zie: <https://www.gao.gov/assets/690/687982.pdf>

⁶ Zie: <https://www.lockheedmartin.com/us/products/ALIS.html>

⁷ Zie: @ariejandewaard